

ERUS 2008

Ve dnech 10.–12. září 2008 se v Praze konal 5. ročník Evropského robotického urologického sympozia (ERUS). Po předchozích ročnících konaných v Ženevě, Stockholmu a Bruselu byla pořádáním tohoto prestižního sympozia pověřena Česká republika.

Obr. 1. Kongresový sál hotelu Clarion

Kongres se uskutečnil v nově otevřeném speciálním kongresovém hotelu Clarion v Praze 9 (obr. 1) a v Ústřední vojenské nemocnici v Praze Střešovicích. Program sympozia byl konstituován jako přehlídka špičkové technologie při přímých přenosech operací z operačních sálů, kterých se během dvou dnů uskutečnilo celkem 10 (obr. 2). Do přímých přenosů byly vloženy přednášky „State Of The Art Lecture“ a diskuze formou „kulatých stolů“. Doplnkem programu byly sekce posterů a videí. Operovalo se paralelně na dvou operačních sálech na dvou robotických systémech da Vinci, na současném čtyřramenném robotu patřícím ÚVN a na dalším zapůjčeném robotickém systému HD-S da Vinci. Kongres byl organizován bruselskou kongresovou agenturou Ismar Healthcare a přímé přenosy ze sálů včetně projekce v hotelu byly zajišťovány bruselskou mediální firmou Media Venture v kvalitě HD (High Definition) přenosem přes satelit (obr. 3). Mezi pozvanými hosty byla prakticky celá světová robotická urologická špička včele s americkými urology, z nichž k nejznámějším patřili Vipul Patel, Thomas Ahlering, Kurshid Guru, Eric Castle, James Peabody, Timoty Wilson a další. Evropu zastupovali například Peter Wiklund, Alex Mottrie, Richard Gaston, Clement-Claude Abou, Jens Rassweiler, Roland

Velthoven, Bernardo Rocco, Giorgio Guazzoni a další. Mezi zástupci ostatních kontinentů byli robotičtí urologové Koon Ho Rha z Jihokorejské republiky a René Chavier Sotelo z Venezuely.

Někteří operující urologové s sebou měli své asistenty, jiní operovali s našimi lékaři a instrumentárkami. Speciální skupinu tvořili urologové z Ruské federace, pro které byl určen zejména kurz „Úvod do robotické urologie“, kterému předsedal I. Kolombo z Nemocnice Na Homolce a který byl tlumočen z ruštiny do angličtiny.

Kongresu se zúčastnilo přes 400 urologů z celého světa, z České republiky bylo přítomno pouze pět lékařů. Hlavním sponzorem se stal americký výrobce robotických systémů Intuitive Surgical, záštitu převzali město Praha, ČUS, EGRU (European Group of Robotic Urology) a ESUT (European Society of Urological Technology).

Uvítací recepce byla v nádherném prostředí rezidence primátora Prahy a zúčastnila se jí kromě účastníků kongresu celá řada významných hostů včele s primátorem hl. m. Prahy MUDr. P. Bémem, náměstkem ministra obrany MUDr. M. Bartákem, ředitelem VZP MUDr. P. Horákem a dalšími hosty (obr. 4). Gala večere proběhla v prostorách Rothmayerského sálu na Pražském hradě (obr. 5), kde z rukou prezidenta Společnosti robotické chirurgie MUDr. M. Toběrného převzali ocenění nejlepší robotičtí urologové z České republiky i organizátoři kongresu z Bruselu.

V odborné části kongresu v přímých přenosech z operačních sálů bylo možné zhlédnout a porovnat techniku robotické radikální prostatektomie v podání V. Patela, T. Ahleringa, J. Peabodyho a R. Gastona. Dokonalou technikou a neuvěřitelnou rychlostí (operace kolem 1 hodiny) zaujal jako vždy zejména V. Patel. R. Gaston z Bordeaux zase předvedl precizní nervy šetřící operaci a ve svém komentáři

Obr. 2. V. Patel diskutuje s účastníky během robotické prostatektomie v sálu ÚVN Praha

opakovaně vyzdvihl přednosti robotické technologie před klasickou laparoskopií. Alex Mottrie z Bruselu excelentním způsobem ukázal přednosti robotické resekce ledviny u obtížné dorzální lokalizace tumoru horního pólu pravé ledviny. G. Guazzoni provedl z retroperitoneoskopického přístupu pyeloplastiku podle Foleye a Koon Ho Rha, který má ze Soulu zkušenosti i s dětskou robotickou urologií, odstranil transperitoneálně megaureter, ponechaný po předchozí letité resekci horního pólu ledviny. Druhý operační den zaujala precizní nefroureterektomie u nemocného po předchozí endoresekcí nádoru pánevního močovodu, kterou provedl J. Hubert z Nancy a zejména radikální cystektomie s derivací podle Studera, kterou provedli K. Guru z New Yorku (cystektomie s lymfadenektomií) a P. Wiklund ze Stockholmu (derivace podle Studera). Celá tato operace byla provedena kompletně roboticky včetně vytvoření neoveziky a trvala celkem 6,5 hodiny.

Z přednášek zaujala skvěle dokumentovaná srovnávací studie ergonomiky laparoskopie a robotiky provedená J. Hubertem, která vyzdvihla přednosti robotiky. J. Rassweiler ve sdělení „Úloha zobrazovacích metod a navigace v laparoskopii a robotice“ ukázal možnosti předoperačního mapování a pooperační na-

Obr. 3. Režijní pracoviště na sálech v ÚVN Praha

vigace například u tumorů ledvin určených k resekci. Ch. Rochard ze Ženevy informoval o činnosti a možnostech zpracovávání dat a výsledků EGRU. Řada dalších autorů se věnovala hodnocení výsledků kontinence a erekce po robotické prostatektomii a srovnáním výsledků jedno- a vícevrstevných anastomóz. Formou kulatých stolů proběhly zajímavé diskuse k problematice techniky robotické resekce ledvin a cystektomie. Z přednesených sdělení i z diskusí bylo patrné, jak obrovský rozvoj robotická urologie v posledních letech zaznamenala. V USA jsou již 2/3 radikálních prostatektomií prováděny roboticky a i v Evropě a Asii se počty robotických operací rych-

Obr. 4. Primátor Prahy MUDr. Pavel Bém vítá účastníky kongresu

le zvyšují. Z dalších robotických indikací je věnována velká pozornost robotické resekcii ledviny pro nádor, zejména pro výrazné zkrácení doby ischemie ledviny, kterou umožňuje robotická technologie ve srovnání s laparoskopií. Standardní robotickou technikou je dnes již robotická pyeloplastika, jejíž výsledky jsou plně srovnatelné s výsledky otevřených pyeloplastik. Prezentovány byly také další zajímavé robotické indikace, např. robotické nefroureterektomie, reimplatace močovodu, nefrektomie, operace divertiklu močového měchýře, cystektomie s derivací otevřenou i s robotickou (podle Bricker, Studera) a další. S malou nadsázkou by bylo možné prohlásit, že v současné urologii již téměř neexistuje diagnóza, kterou by nebylo možné roboticky operovat. Zmíněny byly robotická vazoanastomóza, prostatektomie (podle Milina), robotické operace pro urolitiázu, kolpopomontofixace, ilioinguinální, retroperitoneální a pánevní lymfadenektomie apod.

Celý program se podařilo absolvovat bez větších problémů, přenosy ze sálů byly téměř bez přenosových chyb ve skvělé HD kvalitě, pěkná byla i doprovodná výstava zdravotnické techniky včetně tréninkového robota. Zaujaly všechny předvedené operace. ERUSovou pre-

Obr. 5. Rothmayerský sál Pražského hradu

miéru měly robotická ureterektomie a nefroureterektomie i prezentace kazuistik multimedialní formou. Možná i proto byl letošní ERUS hodnocen účastníky jako jeden z nejlepších v historii. Pro personál ÚVN bylo jedinečným zážitkem mít možnost spolupracovat s absolutní světovou špičkou, vidět na vlastní oči, jak operují věhlasní urologové i jak se jejich nemocní hojí. Pro urology z celého světa pak bylo jistě určitým překvapením zjištění, na jaké úrovni se pohybuje česká robotická urologie, jak vysoce profesionálně pracují čeští urologové, anesteziologové, sestry i sanitáři. Velkou pozornost i u amerických kolegů vzbudily naše programy pro plánování, nahrávání a archivaci operací, které jsou světově unikátní a které nám mnozí z nich upřímně záviděli. K úspěchu kongresu přispěl i překrásný a vysoce účelný kongresový hotel Clarion a samozřejmě i naše nádherná Praha. Příští ERUS 2009 bude uspořádán v některém z italských měst (Benátky, Milano) a další pravděpodobně ve Francii.

Velké poděkování za více než půlroční přípravu celého kongresu patří zejména zaměstnancům firmy Hospimed, Congress Prague a personálu Ústřední vojenské nemocnice Praha.

MUDr. Oto Köhler, CSc.
ÚVN, U Vojenské nemocnice 1200, Praha 6